

Famna varnar: Vinstttak slår ut idéburna aktörer

Varannan är i farozonen • "Jag blir bestört när jag ser effekterna"

Politiker från alla läger förespråkar idéburen vård, skola och omsorg. Men om limar Reepalus vinstttak blir verklighet tappar varannan aktör rejält i vinst eller tvingas till förluster, visar en ny analys.

VÄLFÄRD Av branschorganisationen Famnas runt 60 medlemmar skulle 27 tappa anseende delar av sina vinster om Valfärdsutredningens förslag till vinstttak blev verklighet. I många fall blir det förluster på en nivå som hotar organisationernas existens.

Det visar Famnas analys av utredningens konsekvenser.

– Jag blir bestört när jag ser effekterna av våra beräkningar. Jag trodde att fler skulle klara sig undan taket, men nu tycks det nästan bara gälla dem som äger fastigheter eller går med förlust, säger Ulrika Stuart Hamilton, generalsekreterare på Famna.

Totalt hade de 27 aktörerna ett samlat rörelseresultat på drygt 39 miljoner kronor 2015. Men 33 miljoner av dessa är otillåtna övervinster, med utredningens beräkningsmodell. Bara 6 miljoner kronor blir kvar i tillåtna vinster. – De medlemmar som drabbas tror inte att det kan vara sant. De ser sig inte som vinstdrivande eftersom alla medel återinvesteras i verksamheten, säger Ulrika Stuart Hamilton.

För Famna är analysen, enligt henne, ett avgörande argument för att helt undanta de idéburna från reglering.

– Vinstttaket är inte relevant för de problem Reepalu skulle lösa och går stick i stäv med hans uppdrag att hitta sätt att underlätta för idéburna aktörer. Enligt beräkningarna skul-

le till exempel Skåne Stadsmission, som omsatte 62 miljoner kronor 2015, få se sitt rörelseresultat på 6 miljoner krympa till 142 000 kronor. Marginalen på 10 procent reduceras alltså till 0,23 procent.

– Då kan vi inte fortsätta. En stadsmission är inget självspelande piano. Det är märkligt att Reepalu vill klämma oss på pengar, allt överskott stoppas ju tillbaka i verksamheten, säger Birthe Wallin, direktor på Skåne Stadsmission.

Det politiska budskapet är, påpekar hon, att de inte finns och att de inte behövs:

– Reepalu ser inte att mångfald är lika med innovation och har inte reflekterat över hur ett vinstttak drabbar oss i jakten på de stora bolagen.

Birthe Wallin påpekar också att verksamheterna inte alltid drivs med skattepengar, men taket slår mot helheten.

– Vi har gåvor, insamlade medel, partnerskapspengar, intäkter från vår second handbutik och skattepengar i upphandlade verksamheter. Det är så vi idéburna kan skapa mervärden för våra deltagare.

Skåne Stadsmission är inte ensam om att se överskotten krympa. **Unga kvinnors värn** – som hjälper unga kvinnor i kris – som nådde en omsättning på 11 miljoner kronor 2015 skulle reducera sitt rörelseresultat på 1,4 miljoner till 32 000 kronor,

"Det är märkligt att Reepalu vill klämma oss på pengar, allt överskott stoppas ju tillbaka i verksamheten."

Birthe Wallin, direktor på Skåne Stadsmission

enligt Famnas beräkningar.

Unizon, tidigare Sveriges kvinnojourers riksförbund, som samlar 130 kvinnojourer, tjejjourer och andra stödverksamheter, skulle tappa sin rörelsevinst på 77 000 kronor och i stället göra ett underskott på 90 000 kronor.

Skyddsvärnet, som jobbar med socialt utvecklingsarbete, tappar nästan halva sin rörelsevinst om vinstttaket blir verklighet.

– Det skulle få långtgående konsekvenser. Vi är helt beroende av våra överskott för att kunna utveckla vår verksamhet. Vi skulle missa en massa möjligheter och få ägna oss åt avveckling, säger Nilla Helgesson, direktor på Skyddsvärnet.

Nilla Helgesson

Beräkningarna har tagits i beaktande i Famnas remissvar till utredningen.

– Vi är kritiska till vinstttak och till kravet på att verksamhet ska bedrivas i särskilda juridiska enheter som förhindrar att överskott från en verksamhet kan användas i en annan, säger Ulrika Stuart Hamilton.

– Det blir extremt byråkratiskt och opraktiskt, eftersom vissa verksamheter har tidsbegränsade kontrakt med kommunen och finansieras med både skattemedel och insamlade pengar.

Men det finns bra förslag i utredningen också, menar Ulrika Stuart Hamilton.

– Vi tycker till exempel att de nya upphandlingsreglerna, som ger idéburna större möjligheter är ett bra förslag.

TORBJÖRN CARLBOM
tc@dagenssamhalle.se

FOTO: RICKARD KILSTRÖM

"Vinstttaket går stick i stäv med Reepalus uppdrag att hitta sätt att underlätta för idéburna aktörer", säger Famnas generalsekreterare Ulrika Stuart Hamilton.

Konkurrensverket dömer ut utredningens vinstanalys

Valfärdsutredningen kan inte visa på några så kallade övervinster på de marknader där avtal träffats efter konkurrensutsättning, och därför finns inga behov vinstreglering. Det konstaterar Konkurrensverket (KKV) i sitt skarpa remissvar till Valfärdsutredningen.

– Om vinstnivåerna blir onormalt höga tyder det på att konkurrensen behöver förbättras på just den marknaden, säger Karin Lunning, t f generaldirektör på KKV, i en kommentar i ett pressmeddelande.

Karin Lunning

KKV avstyrker också utredningens förslag att välfärdstjänster som understiger de så kallade tröskelvärdena ska undantas från upphandling.

– En sådan "frizon" för upphandlingar skulle öka risken för korruption, säger Karin Lunning.